

Katowice, 6 XII 2006 r.

POMOC PUBLICZNA

Jarosław Butkiewicz

*Specjalista w Departamencie Monitorowania Pomocy Publicznej
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów*

tel. (0-22) 55-60-271

Prawo regulujące warunki dopuszczalności pomocy publicznej

Od dnia 1 maja 2004 r. istnieje swoisty dualizm przepisów regulujących pomoc publiczną w Polsce. Ponieważ problematyka pomocy publicznej pozostaje w zakresie tzw. wyłącznych kompetencji Wspólnot Europejskich, w Polsce obowiązują wprost przepisy prawa wspólnotowego (*acquis communautaire*).

- ☞ Podstawy prawne udzielania pomocy (źródła pomocy publicznej) – prawo polskie.
- ☞ Przepisy określające warunki i procedurę udzielania pomocy publicznej – *prawo wspólnotowe i prawo polskie*.

Prawo regulujące warunki dopuszczalności pomocy publicznej

- Prawo wspólnotowe (Unii Europejskiej)

(określa zasady i warunki dopuszczalności pomocy)

↳ art. 87 – 89 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE)

↳ Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 69/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 TWE w odniesieniu do pomocy państwa w ramach zasady *de minimis* (Dz. Urz. WE L Nr 10 z 13.01.2001 r.)

↳ Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (Dz. Urz. WE L 10 z 13.01.2001 r.) zmienione rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 364/2004 (Dz. U. WE L Nr 63 z 28.02.2004 r.)

Prawo regulujące warunki dopuszczalności pomocy publicznej

- ↳ Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 2204/2002 z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa w zakresie zatrudnienia (Dz. Urz. WE 337 z 13.12.2002 r.)
- ↳ Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 68/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy na szkolenia (Dz. Urz. WE L 10 z 13.01.2001r. ze zm.)
- ↳ Wytyczne wspólnotowe w sprawie krajowej pomocy regionalnej (Dz. Urz. WE C 74 z 1998 r. ze zm.)
- ↳ Wielosektorowe zasady ramowe dotyczące pomocy regionalnej na rzecz dużych projektów inwestycyjnych (Dz. Urz. WE C 70 z 19.03.2002 r. ze zm.)

Prawo regulujące warunki dopuszczalności pomocy publicznej

▪ Prawo polskie

(reguluje kwestie proceduralne, sprawozdawczość)

- ↳ Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. Nr 123, poz. 1291)
- ↳ 8 rozporządzeń wykonawczych

Pojęcie pomocy publicznej

Art. 87 ust. 1 TWE – określa czym jest pomoc publiczna, wprowadzając generalny zakaz jej udzielania.

Definicja zawarta w art. 87 ust. 1 TWE:

Wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.

W celu rozstrzygnięcia, czy konkretne wsparcie finansowe stanowi pomoc publiczną należy ocenić, czy zostały spełnione w konkretnym przypadku wszystkie określone w ww. przepisie przesłanki.

Pojęcie pomocy publicznej

Przesłanki uznania wsparcia za pomoc publiczną:

0. Beneficjent - podmiot prowadzący działalność gospodarczą.
1. Transfer środków publicznych,
2. Korzyść ekonomiczna,
3. Selektowność,
4. Groźba zakłócenia lub zakłócenie konkurencji oraz wpływ na wymianę handlową

Brak którejkolwiek z ww. przesłanek wyklucza istnienie pomocy publicznej.

Rodzaje pomocy publicznej:

1. Pomoc regionalna:

- a) na nowe inwestycje,
- b) na tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją,
- c) operacyjna,

2. Pomoc horyzontalna:

- a) dla MSP,
- b) na zatrudnienie,
- c) na szkolenia,

3. Pomoc sektorowa (np. górnictwo, hutnictwo żelaza i stali, budownictwo okrętowe itp.)

Pomoc *de minimis*

Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 69/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 TWE w odniesieniu do pomocy państwa w ramach zasady de minimis (Dz. Urz. WE L Nr 10 z 13.01.2001 r.)

Przyjmuje się, iż ze względu na kwotę, pomoc *de minimis* nie narusza wymiany handlowej między państwami członkowskimi oraz nie zakłóca ani też nie grozi zakłóceniem konkurencji, a zatem nie stanowi pomocy publicznej.

Pomoc *de minimis*

Sumuje się tylko z inną pomocą *de minimis* (nie sumuje się z pomocą udzieloną w ramach zatwierdzonych programów pomocowych).

Postanowienia rozporządzenia 69/2001 stosuje do pomocy przyznawanej przedsiębiorstwom we wszystkich sektorach, z wyjątkiem:

- pomocy w transporcie,
- rolnictwie (produkcja, przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu towarów określonych w załączniku I TWE),
- pomocy eksportowej (zawsze zakazana),
- pomocy uwarunkowanej pierwszeństwem użycia towarów produkcji krajowej względem towarów importowanych.

Pomoc inna niż *de minimis* – pomoc publiczna

Poza przypadkami *de minimis*, każda pomoc może być udzielona jedynie na konkretny cel (przeznaczenie) dopuszczony w prawie wspólnotowym na zasadzie wyjątku, np.:

- nowe inwestycje,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- szkolenia pracowników,
- rekompensata z tytułu realizacji zadań publicznych,
- restrukturyzacja przedsiębiorcy,
- ochrona środowiska.

Pomoc regionalna

Regulacje prawne:

1. *Wytyczne w sprawie krajowej pomocy regionalnej (Dz. Urz. UE C 74, 10.03.1998)*
2. *Zmiany do Wytycznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej (Dz. Urz. C 258 z 09.09.2000)*
3. *Komunikat KE Wielosektorowe zasady ramowe dotyczące pomocy regionalnej na rzecz dużych projektów inwestycyjnych (Dz. Urz. C 70 z 19.03.2002)*
4. *Komunikat KE w sprawie modyfikacji wielosektorowych zasad ramowych (Dz. Urz. C 263 z 01.11.2003)*

Obowiązują do dnia 31.XII.2006 r.

Pomoc regionalna

Od dnia 1 stycznia 2007 r. zaczną obowiązywać *Wytyczne w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007 – 2013 (Dz. U. UE C 54 z 04.03.2006 r.)*.

Celem pomocy regionalnej jest wyrównywanie różnic w stopniu rozwoju pomiędzy różnymi regionami w poszczególnych Państwach Członkowskich.

Art. 87 ust. 3 lit. a) TWE – przeznaczona na „...*rozwój gospodarczy tych regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski lub, w których występuje niedostateczne zatrudnienie*”.

Dopuszczalna jest na tych obszarach UE, w których średni poziom PKB jest niższy od 75 % średniego PKB całej Unii Europejskiej.

Pomoc udzielana w ramach wyłączeń grupowych

Warunki udzielania regulują (przepisy unijne):

- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 70/2001 z 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 TWE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (Dz. Urz. L 10 z 13.01.2001),
- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 364/2004 z 25 lutego 2004 r. zmieniające rozporządzenie Nr 70/2001 i rozszerzające jego zakres w celu włącznie pomocy dla badań i rozwoju (Dz. Urz. L 63 z 28.02.2004),
- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 2204/2002 z 5 grudnia 2002 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 TWE w odniesieniu do pomocy państwa w zakresie zatrudnienia (Dz. Urz. L 337 z 13.12.2002),
- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 68/2001 z 12 stycznia 2001 w sprawie zastosowania art. 87 i 88 TWE do pomocy szkoleniowej (Dz. Urz. L 10 z 13.01.2001),
- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 363/2004 z 25 lutego 2004 r. zmieniające rozporządzenie Nr 68/2001 (Dz. Urz. L 63 z 28.02.2004).

Pomoc udzielana w ramach wyłączeń grupowych

- Pomoc na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw
 - pomoc na nowe inwestycje
 - pomoc na tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nowymi inwestycjami
- Pomoc na zatrudnienie
- Pomoc na szkolenia
- Przejrzyste programy regionalnej pomocy inwestycyjnej
(Rozporządzenie Komisji WE Nr 1628/2006 z dnia 24.10.2006r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 TWE w odniesieniu do regionalnej pomocy inwestycyjnej (Dz. U. WE L 302 z 01.11.2006))

Pomoc udzielana w ramach wyłączeń grupowych

- **Programy pomocowe** – podlegają jedynie obowiązkowi opiniowania przez Prezesa UOKiK (art. 12 ust. 1 ustawy o pomocy publicznej). Nie jest konieczna notyfikacja i zgoda Komisji, chyba że o jej dokonanie wystąpi podmiot opracowujący program.
- **Pomoc indywidualna** – nie podlega obowiązkowi opiniowania przez Prezesa UOKiK ani notyfikacji do Komisji.

Koniec

Dziękuję Państwu za uwagę